

Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Μένη Τσιτουρίδου
Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
Παιδαγωγική Σχολή
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

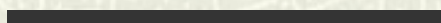

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στο χώρο της εκπαίδευσης συγκροτούν

ένα ιδιαίτερο πλαίσιο

καθώς υπάρχει μια άμεση σύνδεση της εκπαίδευσης με το νέο κόσμο της πληροφορίας

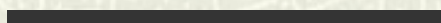
πλαίσιο αλλαγής της έννοιας της γνώσης

- ✓ η ταχύτητα εμφάνισης και εξαφάνισης της γνώσης και της τεχνογνωσίας,
- ✓ η νέα φύση της εργασίας,
- ✓ και η επέκταση των ανθρώπινων δυνατοτήτων που προσφέρουν οι ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ

- # συγκροτούν ένα διαρκές ζήτημα το οποίο σχετίζεται τόσο με τους λόγους όσο και τον τρόπο ένταξής τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
-

-
- # το ζήτημα των ΤΠΕ στην εκπαίδευση αποτελεί μια διαδικασία διαπραγμάτευσης της πολλαπλής πραγματικότητας
  - # διάκριση ανάμεσα σε αυτό που μπορεί να γίνει με τις ΤΠΕ και σ' αυτό που θα έπρεπε να γίνει ανάλογα με τους στόχους που έχουν τεθεί
-

- # Η διεπιστημονική φύση της τεχνολογίας αποτελεί ένα Μέσο προώθησης νέων παιδαγωγικών σχέσεων και συνεργατικών πρακτικών
- # Πρόκειται για μια δυναμική δημιουργίας ενός συστήματος το οποίο δομεί τη γνώση και διαχέει την εμπειρία σε ένα περιβάλλον συνεχώς μετασχηματιζόμενο
- # Ωστόσο η έρευνα επισημαίνει ότι δίνεται έμφαση περισσότερο στις σχέσεις και στη συνεργασία ενώ συχνά απουσιάζουν οι στόχοι που αφορούν τη μάθηση

-
-
- # προσπάθεια απομυθοποίησης, εξοικείωσης, και πρόσβασης των φοιτητών στους Η/Υ,
  - # έμφαση σε συγκεκριμένες εφαρμογές,
  - # επικέντρωση στα αίτια και στον τρόπο με τον οποίο αλληλεπιδρούν μεταβλητές που αφορούν τον διδασκόμενο και τη μάθηση με μεταβλητές που αφορούν τη διδασκαλία
-

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

- ✓ Διδασκαλία με αλληλογραφία,
  - ✓ Διδασκαλία με τη χρήση πολυμέσων,
  - ✓ Διδασκαλία με τη χρήση των νέων αλληλεπιδραστικών τεχνολογιών επικοινωνίας
-

-
-
- ✓ distance learning,
  - ✓ distance education,
  - ✓ distributed learning and
  - ✓ online learning
-

e-learning

- ✓ web-based learning,
  - ✓ computer-mediated communication,
  - ✓ telematics environments,
  - ✓ virtual classrooms,
  - ✓ online instruction,
  - ✓ electronic communication,
  - ✓ cyberspace learning environments,
  - ✓ computer-driven interactive communication,
  - ✓ distributed learning,
  - ✓ borderless education
-

---

e-learning

συνδέεται

✓ με ένα ευρύ φάσμα μαθησιακών
στόχων

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση-
Ηλεκτρονική μάθηση

Από πού πηγάζει η έλλειψη
διαχωρισμού;

Εξ αποστάσεως εκπαίδευση

- ✓ προϋπήρχε και
- ✓ προϋποθέτει ένα διαφορετικό μοντέλο διδασκαλίας

Ηλεκτρονική μάθηση

- ✓ συνδέεται με ένα ευρύ φάσμα μαθησιακών στόχων

-
-
- ✓ Οι ΤΠΕ διευκολύνουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση όμως
  - ✓ η 'απόσταση' δεν αποτελεί το καθοριστικό χαρακτηριστικό της ηλεκτρονικής μάθησης
-

Οι ΤΠΕ

- # είναι σύνθετες
  - # διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις για το σχεδιασμό νέων περιβαλλόντων μάθησης
  - # προσφέρουν πληθώρα διαδικασιών μάθησης και διδασκαλίας
  - # δεν περιορίζονται στη μεταφορά του περιεχομένου βιβλίων ή διαλέξεων
-

χαρακτηριστικά του e-learning

- # αυξανόμενη παραγωγικότητα
  - # σχεδιασμός με βάση την τεχνολογία
  - # διοχέτευση περιεχομένου στο WEB
  - # χαμηλό κόστος, μέγιστη ωφέλεια
-

- # σημασία της χρήσης των ΤΠΕ
- # κατανόηση του τρόπου αξιοποίησής τους
- # αναπαραγωγή του παλαιού προγράμματος σπουδών μέσα από ένα νέο Μέσο
- # ο ρόλος των εκπαιδευτικών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- # ο ρυθμός ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην τριτοβάθμια εκπαίδευση πολλών χωρών δε συμβαδίζει με το ρυθμό απόκτησης του εξοπλισμού
- # οι εκπαιδευτικοί είναι λιγότερο πρόθυμοι απ' ό,τι άλλοι επαγγελματίες να χρησιμοποιήσουν τις ΤΠΕ

η τεχνολογική καινοτομία δεν συνοδεύεται υποχρεωτικά και από την παιδαγωγική καινοτομία

- # η ευρεία πρόσβαση στην τεχνολογία δεν αποτελεί την απαραίτητη προϋπόθεση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης
- # χρειάζεται χρόνος για να αναδειχθούν νέες πρακτικές και κουλτούρες που θα υποστηρίξουν την τεχνολογία
- # ενσωμάτωση διαφορετικών πλευρών της τεχνικής, της παιδαγωγικής και της κουλτούρας.

παιδαγωγική της πράξης, της δημιουργίας και της παραγωγής του περιεχομένου.

- ✓ *το πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώνεται η εκπαιδευτική καινοτομία των ΤΠΕ είναι αυτό των παιδαγωγικών στόχων.*

‘πλαίσιο μετασχηματισμού’

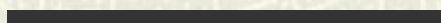

- # το οποίο να συνδυάζει τη ανταλλαγή των επιστημονικών θέσεων με τις προτεραιότητες και τις αναγκαιότητες της συγκεκριμένης βαθμίδας της εκπαίδευσης,
  - # να επιτρέπει στην επιστημονική γνώση να κινείται στην περιοχή των μεταλλάξεων, να μην είναι απομονωμένη και να μεταφέρεται χωρίς να υφίσταται αλλοιώσεις,
  - # όπως και να δίνει την δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να παρεμβαίνουν και να υποστηρίζουν το περιεχόμενό της.
-

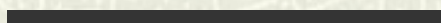
Η πληροφορική κουλτούρα

- # συνδέεται με πρακτικές που σχετίζονται με τις ΤΠΕ*
  - # χαρακτηρίζεται από την κίνηση, την ταχύτητα, το στιγμιαίο και την αποτελεσματικότητα*
  - # διατηρεί μια σχέση συμπληρωματικότητας και όχι υποκατάστασης με την γενική κουλτούρα*
-

-
- # τι σημαίνει η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και ποιους στόχους αυτή καλείται να υπηρετήσει
  - # μια πολιτιστική αλλαγή στην κατανόηση του ρόλου των ΤΠΕ στην εκπαίδευση
-

-
-
- # η κουλτούρα, ως ουσιαστικό πεδίο της κοινωνικής ζωής, εκφράζει ένα νέο τρόπο θεώρησης των πραγμάτων
  - # η πληροφορική είναι μια επιστήμη με τους δικούς της τρόπους σκέψης, τις ιδιαίτερες μεθόδους της, τους ειδικούς της και την ηθική της
-

-
- # η πληροφορική είναι και ένα είδος υβριδίου
  - ✓ είναι μια επιστήμη, αλλά επίσης μια τεχνολογία, ένα σύνολο τεχνικών και εργαλείων
-

Πληροφορική κουλτούρα: Χρήση των ΤΠΕ

- # υπόκειται στη λογική της ήσσονος προσπάθειας;
  - # ταυτίζεται με την κουλτούρα του στιγμιαίου και του εύκολου σε αντιπαράθεση με την παραδοσιακή κουλτούρα του βιβλίου που απαιτεί προσπάθεια και χρόνο;
  - # ‘κουλτούρα της έκτασης’: προτεραιότητα στο χώρο σε βάρος του χρόνου, στην αμεσότητα σε βάρος της διάρκειας;
-

. Οι ΤΠΕ είναι ένας διαρκής αγώνας
ανάμεσα στη γνώση και στην εφαρμογή

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ

- # επαναθεώρηση βασικών προσεγγίσεων
  - # άμεση αντιμετώπιση της γνώσης
-

δημιουργική ενσωμάτωση της
πληροφορικής κουλτούρας από την
κουλτούρα της εκπαίδευσης

✓ *ούτε τεχνικιστική προσέγγιση*

✓ *ούτε καταχρηστική γενίκευση των
τεχνολογιών.*

η δυναμική του ανθρώπου
αφορά δράσεις
ενώ αυτή της μηχανής
εφαρμογή των δράσεων

Η πληροφορική κουλτούρα στην εκπαίδευση

- # δεν υιοθετεί μια ντετερμινιστική θεώρηση των αποτελεσμάτων των τεχνολογιών στην εκπαίδευση
  - # ούτε την τεχνοκρατική αντίληψη ότι υπάρχει μια αποκλειστικά τεχνολογική λύση στο πρόβλημα της εκπαίδευσης
  - # προτείνει τις κατάλληλες χρήσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες και τους στόχους τόσο των φοιτητών/τριών όσο και των εκπαιδευτικών
-

-
-
- # η κατάλληλη χρήση των τεχνολογιών θα μπορούσε να συμβάλει στην κατανόηση αλλά και στο μετασχηματισμό της πραγματικότητας
  - # οι εκπαιδευτικές πρακτικές καθορίζουν τον τρόπο ενσωμάτωσης των ΤΠΕ
-

Η εκπαίδευση οφείλει να θέσει ερωτήματα

που αφορούν

- # τις επιδράσεις των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στις εκπαιδευτικές πρακτικές
  - # τον τρόπο με τον οποίο οι πρακτικές αυτές επενδύουν στις τεχνολογίες
-

Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση

δεν θα πρέπει

- # να περιορίζεται σε μια απλή προσαρμογή στις νέες τεχνολογίες
  - # στο 'μαθαίνω να μαθαίνω'
  - # ούτε να διέπεται αποκλειστικά από τις αρχές της ανταγωνιστικότητας και της αποτελεσματικότητας.
-

Οι ΤΠΕ δεν είναι μια πολυτέλεια για την εκπαίδευση

αποτελούν περισσότερο

ένα επιστημολογικό πρόβλημα ορισμού της γνώσης, της μάθησης και της αντίληψης των μεθόδων και των εργαλείων που τις συνοδεύουν

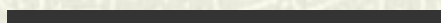

η μάθηση είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο
*δεν περιορίζεται στην απόκτηση τεχνικών
δεξιοτήτων ούτε στην ικανότητα
επεξεργασίας πληροφοριών*

αντίθετα

*θεμελιώνεται πάνω στην αμφιβολία, την
αμφισβήτηση, τη δημιουργική φαντασία και
στην ανάπτυξη ενός κριτικού πνεύματος*

Η πραγματική εκπαίδευση

- ✓ δεν είναι τόσο αυτή που δίνει απαντήσεις
- ✓ όσο αυτή που μας μαθαίνει να θέτουμε ερωτήματα.
- ✓ δε συνίσταται απλά και μόνο στο να διδάσκει να σκεφτόμαστε αλλά και *στο να μαθαίνουμε να σκεφτόμαστε για αυτό το οποίο σκεφτόμαστε*

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση κατασκευάζει, δομεί,
κοινωνικοποιεί και διαχέει τη γνώση

Όμως, σε κάθε περίπτωση, ο χρόνος της εκπαίδευσης
γενικότερα είναι πολύ διαφορετικός από αυτόν της
Τεχνολογίας

- Η τεχνολογία δεν επιταχύνει, είναι οι άνθρωποι με τις ιδέες τους, την κουλτούρα τους, την προηγούμενη γνώση τους, αυτοί που αναχαιτίζουν την τεχνολογία, την μεταστρέφουν και την προσαρμόζουν στους δικούς τους ρυθμούς και στο δικό τους χώρο και χρόνο
-